

TCMB TARAFINDAN BEŞ MİLYON TL VE ÜZERİ KREDİ BORCU OLAN TÜZEL KİŞİLERDEN TALEP EDİLEN ÖZET DÖVİZ POZİSYON RAPORU

ÖZET:

TCMB, 20 Mart 2023 tarihli yazısıyla yurt içinde faaliyet gösteren bankalara nakdi ve gayri nakdi toplam **5 milyon TL** ve üzerinde kredi borcu olan **tüzel kişilerden**, ekte yer alan “**Özet Döviz Pozisyon Raporu**” talep etmiştir.

Yazıya göre, **yurt içinde faaliyet gösteren bankalardan nakdi ve gayri nakdi toplam kredi bakiyesi 5 milyon TL** ve üzerinde kredi borcu olan banka ve finansal kuruluşlar dışındaki tüzel kişilerin, yazı ekinde örneği bulunan döviz pozisyon raporunu, **takip eden ayın ilk 10 iş günü içerisinde**, bu raporlama amacıyla oluşturulan <https://tcmbveri.gov.tr/> adresinde yer alan “**Özet Döviz Pozisyon Raporu**” linki üzerinden doldurarak TCMB’na bildirmeleri gerekmektedir.

DETAYLAR:

İlk raporlama, Mart 2023 dönemi için alınacak olup, Mart ayı sonu itibariyle yukarıda belirtilen şartları taşıyan tüzel kişilerin raporlamalarını, 2023 Nisan ayının ilk 10 günü içinde yapmaları gerektiği belirtilmiştir. Şartları taşıyan tüzel kişi kredi borçlularının takip eden aylarda da **stok kredi bakiyelerinin raporlama sınırı olan 5 milyon TL’nin üzerinde olması durumunda, raporlamalar aylık dönemler itibariyle yapılmaya devam edilecek olup her bir raporlama müteakip ayın ilk 10 iş günü içerisinde** yapılacaktır. Raporlama gerekliliği kredi alacaklısı bankalar tarafından, müşterisi olan tüzel kişilere tebliğ edilecek ve bu görev risk ağırlığı en yüksek olan bankaya ait olacaktır.

Diğer yandan TCMB’nın web sitesinde, konuya ilişkin sıkça sorulan sorular bölümü açıklanmıştır. Söz konusu açıklamalar özetle aşağıdaki gibidir.

1. Raporlamanın zamanında ve doğru bilgileri ihtiva edecek şekilde yapılması tüzel kişilerin sorumluluğundadır. TCMB idari kayıtları ile tutarlılık kontrolleri yapılabilmektedir. Hatalı bildirim olduğu konusunda tereddüt olursa TCMB raporlama yükümlüsü kredi borçlularıyla temasa geçebilecektir. 1211 Sayılı TCMB Kanunu’nun 68 inci maddesi uyarınca Kanunun 44 üncü maddesi uyarınca **Bankaca istenilen bilgi ve belgeleri vermeyen, gerçeğe aykırı veren veya belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak veren gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevli ve ilgilileri hakkında bin günden iki bin güne kadar adli para cezasına** hükmolunur.

2. Bildirimleri, T.C. Ticaret Bakanlığı Merkezi Sicil Kayıt Sisteminde (MERSİS) kayıtlı firma yetkilileri ve/veya MERSİS’te kayıtlı firma yetkilileri tarafından sistemde tanımlanan diğer kullanıcılar tarafından yapılabilir. Diğer kullanıcıların tanımlanarak yetkilendirilmesi ve gerektiğinde yetkilerinin iptal edilmesi MERSİS’te kayıtlı firma yetkililerinin sorumluluğundadır.

3. Yurt içi tüm bankalardan nakdi ve gayri nakdi toplam kredi bakiyesi **5 milyon TL** ve üzerinde olan borçlu tüzel kişilere, en yüksek kredi riski olan banka tarafından raporlama yapma gerekliliği bildirilecektir.

4. **Bildirim yükümlülüğü kapsamına Türk Lirası ve yabancı para nakdi ve gayri nakdi kredilerin tamamı girmektedir.** Bir başka deyişle Türkiye’de faaliyet gösteren bankalara Türk Lirası veya yabancı para cinsinden olsun toplam 5 milyon TL ve üzeri kredi borcu olanlar raporlama mükellefiyeti altındadır. Diğer yandan bu hesaplama, **banka dışında Türkiye’de bulunan diğer gerçek veya tüzel kişilere olan borçlar ile banka olsun olmasın yurt dışında mukim olan kişilere olan borçlar dâhil edilmeyecektir.** Diğer yandan kredi bakiyesi hesaplamasına sadece anapara tutarı dâhil edilecek, tahakkuk eden faiz tutarları dahil edilmeyecektir.

Bankalardan temin edilen leasing veya faktöring kredileri de hesaplama dahil edilecek, banka olmayan kuruluşlardan temin edilen leasing ve faktoring kredileri dahil edilmeyecektir.

5. Bildirim mükellefiyeti, **her ayın son iş günü itibariyle belirlenecek,** ayın son günü toplam kredi borcu **5 milyon TL** ve üzerinde olan tüzel kişiler **ertesini ayın ilk on iş günü içerisinde** raporlama yapacaklardır. Kreditör bankalar ayın son iş günü Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi nezdindeki KRM (Ticari Kredi Bilgileri) veya KLKR (Kredi Limit-Kredi Risk-Tasfiye Olunacak Alacak Bilgileri) verilerinden kapsama giren borçluları tespit edecek ve raporlama mükellefiyetini (en yüksek kredi riski olan banka tarafından) kredi borçlusu tüzel kişilere bildireceklerdir.

6. Şayet ay sonu **kredi bakiyesi 5 milyon TL’nin altındaysa** o ay için raporlama **yapılmayacaktır.**

7. 15 milyon USD ve üzerinde yabancı para nakdi kredi bakiyesi olduğu için Sistemik Risk Veri Takip Sistemine bildirim yapmakta olanlar bu bildirim yapmaya devam edecekler, “Özet Döviz Pozisyon Raporu” veriyorum olmaları bu bildirim yapma mecburiyetlerine son vermeyecektir.

8. Hesapların ölçümü ve değerlemesinde aksi belirtilmediği sürece Vergi Usul Kanunu ve ilgili diğer düzenlemeler dikkate alınacaktır. Raporun ayrı bir sayfasında hesap kalemlerine ilişkin detaylı açıklama mevcuttur. Vergi Usul Kanunu uyarınca raporlamaya yapmayan veya konsolide raporlama yapacak tüzel kişiler, durumlarını kurumsalizleme@tcmb.gov.tr adresine bildirecektir.

9. Veri formu içerisinde belirli bilanço kalemlerine yer verilmiş olup bilanço ana toplam (aktif-pasif toplamı) veya ara toplamı (varlık-yükümlülük toplamı) gibi ilave hesaplama gerektirecek tutarlar istenmemektedir. Sadece talep edilen kalemlere ilişkin bakiye bilgisi istendiğinden ayrıca mizan hazırlanması gerekmemektedir.

Her hesap için açıklama kalemlerin üzerine gelindiğinde görebilmektedir. Ayrıca uygulamada yardımcı olması amacıyla her hesaba yazılacak olan tutarların Tek Düzen Hesap Planı çerçevesinde karşılığı **“İlgili hesaplar”** başlığı altında yer almaktadır. **“İlgili hesaplar”** altında düzenleyici hesapların bulunması halinde bu tutarların netleştirilmesi ve ilgili kaleme o şekilde yazılması gerekmektedir.

Ancak firmanın muhasebe uygulamaları çerçevesinde belirli tutarların çeşitli nedenlerle (hesabın takibi, cari hesap takibi gibi) farklı hesap kodları altında izlemesi durumunda ilgili tutarlar hesap açıklamasında belirtilen tanımı karşılayan ilgili hesaba yazılmalıdır.

Alacak ve borç hesapları için reeskont hesaplanması yapılmayacaktır. Stoklar, alacak ve borçlar kalemleri en son kesinleşmiş veri ile diğer parasal kalemler en güncel haliyle bilançoya yansıtılacaktır.

Pasif kaynaklı tüm bilanço verileri pozitif değer olarak girilecektir. Aktif Toplamı, Pasif Toplamı ve Net Bilanço İçi Yabancı Para Pozisyonu veri girişi sonrası otomatik olarak hesaplanacaktır; bu alana manuel giriş yapılmayacaktır.

Veri formu içerisinde belirli bilanço kalemlerine yer verilmiş olup bilanço ana toplam (aktif-pasif toplamı) veya ara toplamı (varlık-yükümlülük toplamı) gibi ilave hesaplama gerektirecek tutarlar istenmemektedir. **Sadece talep edilen kalemlere ilişkin bakiye bilgisi istendiğinden ayrıca mizan hazırlanması gerekmemektedir.**

Tüm tutarlar, yabancı para cinsinden hesap bakiyelerinin Türk Lirası cinsinden karşılığı olarak raporlanacaktır. Buna göre ABD doları, Euro ve diğer yabancı para, raporlama tarihi itibarıyla geçerli olan ve **Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından yayımlanan döviz alış kurları kullanılarak Türk Lirasına çevrilecek** ve toplanarak ilgili alanlara yazılacaktır.

10. Tüm tutarlar, yabancı para cinsinden hesap bakiyelerinin Türk Lirası cinsinden karşılığı olarak raporlanacaktır. Buna göre ABD doları, Euro ve diğer yabancı para, raporlama tarihi (Kredi bakiyesinin hesaplandığı ay sonu olduğunu düşünüyoruz) itibarıyla geçerli olan ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından yayımlanan döviz alış kurları kullanılarak Türk Lirasına çevrilecek ve toplanarak ilgili alanlara yazılacaktır.

11. Özet Döviz Pozisyonu Formu, raporlama yükümlülüğünün doğduğu ayın sonundaki mevcut döviz pozisyonu ve bu tarihten sonraki üç aya ilişkin yabancı para varlık ve yükümlülük oluşumu dikkate alınarak raporlanacaktır. Ayrıca tüm vadelere ilişkin pozisyon durumu da bilgi amaçlı olarak doldurulacaktır.

Bildirilecek rapor YMM veya bağımsız denetim onayına tabi olmayacaktır.

Ek:

[Özet Döviz Pozisyon Formu](#)

12.04.2023

Saygılarımla,
Ferdi Asım Hellaç
Mali Müşavir

<https://hellac.com>